

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ७ ल्याः ११ (पूर्णङक ११३) ने. सं. ११३६ कौलाथ्व दुतिया आइतवाः २०७३ असोज १६ गते आइतवाः (Oct- 02, 2016)

मू द- पृष्ठ ६

आदिवासी जनजाति अधिकारया अभियन्ता अधिवक्ता शंकर लिम्बुं धयादिल 'राज्यं नेवाःतयूत विस्थापित यायेत्यनाच्चन'

ज्वजलपा वाःपौ /

थौकन्हय् नेवाःत संगठित रुपं थःपिनिगु हक अधिकारया नितिं माःगु कथं न्ह्याः वने फयाच्वंगु मदु धकाः आदिवासी जनजाति अधिकारकःमिपिन्सं नापं अभियन्तापिन्सं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

नेवाःत थःपिनिगु अधिकार या नितिं आन्दोलनय् क्वहां वल धाःसा जक नेपाःया आदिवासी जनजाति नापं उत्पीडित समुदायया अधिकार स्थापित यायेफइ धइगु जनजातितय्गु विश्लेषण खः । नेवाःतय्गु भूमि हे राजधानी जुयाच्वंगुलिं

नेवाःतय्गु नेतृत्वय् आन्दोलन याना आदिवासी जनजातित क्वहां वल धाःसा उकिं उपलब्धी हासिल जुइगु विश्लेषण खः ।

थ्व हे भूवलय् आदिवासी जनजाति अधिकार सम्बन्धी अभियन्ता नापं आदिवासी जनजाति वकिलतय्गु पुचः लाहुनिपया नेतृत्व यानादीम्ह अधिवक्ता शंकर लिम्बुं राज्यपाखें नियोजित रुपं हे स्वनिगःया आदिवासी जनजातितय्गु विस्थापित यायेगु कुतः यानाच्चन धयादीगु दु । वय्कलं आःया अवस्थाय् थःपिनिगु हक अधिकारया नितिं नेवाःत

संगठित रुपं न्ह्याः वनेत इनाप तकं यानादिल ।

नेवाः स्वायत्त राज्यया नितिं आन्दोलन याना वयाच्वंगु नेवाः स्वायत्त राज्य मंकाः संघर्ष समितिपाखें शुक्रवाः यलय् याःगु छगू ज्याभूवलय् अधिवक्ता लिम्बुं उगु कथं न्वंवानादीगु खः ।

ज्यापु समाजया ज्यापु प्रजा भवन भूलाधवाखाय् नेवाःतय्गु अधिकारया सवालय् जूगु विशेष सहलह मुँज्याय् वय्कलं अथे धयादीगु खः । थोथी ब्यक्तित्वपिन्सं आःया अवस्थाय् नेवाःतय्गु संघर्ष याना थःपिनिगु अधिकार स्थापित यायेमाःगु नापं

नेवाःत संगठित जुया न्ह्याः वनेत आह्वान

नेवाःतय्गु राज्य हे आन्दोलनया नितिं आह्वान यानाच्वंगु खँ कनादिल । आः जारी जूगु संविधानय् नेवाःतय्गु अधिकार तकं मदुगु अले नेवाःतय्गु पहिचान तकं मदुगु अवस्थाय् थःपिनिगु अधिकारया नितिं संघर्षया माध्यमं वनेमाः धकाः वः बियादीगु खः ।

ज्याभूवःया मूवक्ता अधिवक्ता शंकर लिम्बुं धयादिल 'भिर्दया जनयुद्ध, हिमाल व पहाडय् जुयाच्वंगु जनजातिया आन्दोलन नापं मधेस आन्दोलनं देय् न्यं कं या आदिवासी जनजातिया भूमियात लाका कयातःपिं छगू समुदायपाखें असुरक्षाया महसूस याःगु अले इमिसं स्वनिगःया आदिवासी नेवाःतय्गु विस्थापित याना स्वनिगःया भूमि कब्जा याये त्यनाच्वंगु दु ।'

नेपाःया उत्पीडित आदिवासी जनजातिय्गु मानवअधिकार

सम्बन्धी वकिल समुह लाहुनिपया छयाञ्जे लिम्बुं आः स्वनिगलय् शहरी विकासया नामय् नेवाःतय्गु विस्थापित यायेगु योजना नापं वयाच्वंगु दु धकाः धयादिल ।

वय्कलं द्वलद्वःदै न्ह्याःनिसं चना वयाच्वंगु नेवाःतय्गु सतक तब्या यायेगु नामय् विस्थापित यायेगु ज्या जुयाच्वंगु दु धयादिसं सरोकारवालात आन्दोलनय् क्वहां वयाच्वंगु अवस्थाय् नेवाः न्ह्यलुवातय्सं उकिया नेतृत्व यायेत आह्वान तकं यानादिल । उदाहरण हे न्ह्यब्वसं कलंकीनिसं थक्वाः तकया सतक विस्तार घटना नापं आन्दोलन यानाच्वंगु खँ कनादिल ।

छखे गैर कानुनी कथं जनताया छँ थुनेगु अले सर्वोच्च अदालतया अन्तरिम आदेशयात तकं उल्लंघन याना प्रहरी प्रशासन व कर्मचारीत जाना गुगु कथं छँ थुनेगु यानाच्वंगु दु व

धइगु मूल रुपं नेवाःतय्गु विस्थापित यायेगु नितिं हे खः धकाः दावी तकं यानादिल । वय्कलं सतक विस्तारया नमाय् निद्रःसिबे अप्वः छँ थुना नेवाःतय्गु विस्थापित यानाच्वंगु दु धकाः तकं धयादिल ।

थज्वःगु इलय् नं नेवाःत संगठित जुया विरोध यायेगु व थःपिनिगु सुरक्षाया नितिं संगठित जुया माःगु कथं सतकय् क्वहां वये मफयाच्वंगुलिं दुःख तकं प्वकादिल ।

आःया अवस्थाय् स्वयेवले पृथ्वी नारायण शाह नं स्वनिगःयात कब्जाय् काये धुसानिसं नेवाःत विभाजित याना विभाजित यानातःगु हे खने दत धकाः तकं वय्कलं धयादिल ।

उगु मुँज्याय् नेवाःत छर्पे जुया थःपिनिगु नितिं न्ह्याः वनेमाःगु खँ अप्वःसि नं वः बियादीगु खः ।

बद्यात्मक गृह दायम मन्त्राभव नेपालमण्डल दाफा महोत्सव

दाफा महोत्सव ने.सं. ११३६ कौलागा त्रियोदशी क्वःपुजा
(कार्तिक १२ गते) शुक्रवाःनिसं प्रत्येक शुक्रवाः व सनिवाः
फारम दुथ्याकेगु अन्तिम मिति असोज ३० गते आइतवाः

प्रायोजक
LALITPUR MALL
ललितपुर मल

नेपालमण्डल दाफा महोत्सव हुने स्थान
ललितपुर मल, लगनखेल
सम्पर्क नं. ९८४१७२५८३, ९८४१४२८५९९
५५२७५०१

आयोजक
NEPALMANDAL TELEVISION
नेपालमण्डल टेलिभिजन प्रा.लि.

ज्वजलपा वा:पौ

सल्लाहकार

श्रीकृष्ण महर्जन

प्रकाशक:

नजरराम महर्जन

सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार

ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप

संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह

थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweb@gmail.com

सम्पादकिय

मोहनी नख:यात थुइकेमा:

मोहनी नख: वयाचंगु दु । मोहनी नख: धइगु दशैं ख: धका: नेवा: संस्कृतियात कया व्याख्या याइपिन्स नापं संस्कृतिक:मितय्सं हे धयाचंगु दु । मेखे मोहनी नख: दशैं धइगु छगू हे ख:धासैं मोहनी नख: हिन्दूतयगु नख: जूगु व नेवा:तयत बाध्यातां जीव वलि विइकेगु यानात:गु धका: मोहनी नख: हे हने मजिउ धाइपिं नं मदुगु मखु । अथे मोहनी नख: हने मजिउ धका: धाइपिं अप्प: याना नेवा: बौद्धत ख: । छेखे थ:त हिन्दू धायेके चाहनातइपिं नेवा:तयसं मोहनी नख:यात दशैं धका: धायेगु अले नेवा: बौद्धतयसं मोहनी नख:या विरोध याना वयाचंगु खने दु ।

मोहनी नख: व दशैं छगू हे इलय हनीगु जुया हे थ्व निगू हे छगू थें तायेका वयाचंगु ख: मनूतयसं । अले मोहनी नख: धइगु हे दशैं ख: धका: थुइका थौकन्हय्या मस्तयसं ला भन मोहनी नख: धका: तर्क धायेगु त्व:ता हये धुंकूगु दु । उलि जक मखु चलन हे मदुगु नेवा: समाजय तर्क आ: वया सिन्ह: तिउ वनेगु धका: थ:ला:पिन्थाय वनेगु यानाह:गु दुसा मोहनी नख:या नखत्या व्वनीगु इलय तर्क खयतयसं थें हे सिन्ह: तिका ध्यवा विइगु यानाह:गु दु ।

बास्तवय हिन्दूतयसं हना वयाचंगु दशैं धइगु आदर्शवादी सिद्धान्त कथं थ:सिबें थकालिपिपाखें सिन्ह: तिइगु व आर्शिवाद कायेगु याना वयाचंगु दु । तर नेवा:तयसं हना वयाचंगु मोहनी नख:यात स्वल धा:सा थ्व बास्तवय संघर्षवादी सिद्धान्त कथं हना वयाचंगु दु । हाकूगु सिन्ह: तिना ध्यान एकीकृत याना संघर्ष यायेगु दर्शन बियाचंगु दु मोहनी नख:पाखें । अष्टमी खुन्हु ज्याभ: त्वाभ: थापं यायेगु, नव:मि खुन्हु पुजा यायेगु व दशमी खुन्हुनिसैं उगु कथंया ज्याभ: व त्वाभ:यात नाप नापं बाजंयात तर्क छयलेगु याना वयाचंगु दु । बुज्या नाप जक मखु संगीत नाप नं स्वापू दुगु मोहनी नख:या दर्शनयात थुइका थौया इलय न्हूपुस्तायात नं कनेमा:गु नाप नापं मोहनी नख: व दशैं धइगु छगू हे मखु धका: थुइकेमा:गु अवस्था व:गु दु ।

पलिस्थां नीन्यादं हन

नेपालभाषा साहित्यया विकास यायेगु तातुना ने.सं.१११२ येंया पुन्हिबलय पलिस्था जूगु साहित्यिक संस्था पलिस्थां म्हिग: सनिवा: त:जिक बुन्हि न्ह्याकल ।

चागलय चंगु जगत सुन्दर व्वनेकुथिई डा.पुष्पराज र राजकर्णिकारया सभानायोसुइ जूगु उगु ज्याभव:या मूपाहाँ सभासद लक्ष्मण राजवंशी त्वावरालय मत च्याका: उलेज्या यानादीगु ख: । पलिस्थाया छयाञ्जे महेशमान डंगोल न्ह्याकादीगु उगु ज्याभवलय न्वकू पूर्णकाजी तामाकारं पलिस्थाया म्हसिइका विइगु नापं सकसित लसकुस नं यानादीगु ख: ।

उगु हे इलय दैयदसं नेपाल सम्वत न्हूदँया लसताय पिथना वयाचंगु पलिस्था दँपौ, प्रेमया लुमन्ति व नेपालभाषा अ:ख: खँव: धुकू स्वंगु सफू योगेन्द्र प्रधान, मथुरा सायमि व पुष्प चित्रकारपिन्स चिखी फ्यना: उलेज्या यानादीगु ख: । पलिस्थाया थ्व सफू पिथनेत धेवा ग्वाहालि यानादीपिं व पलिस्थाया नीन्यागु ल्याखय भिगु तक रचना बियादीपिन्त नं दोसल्लां न्यका: हनेगु ज्या या:गु ख: ।

भित्तुना न्वचू व सफूया समिक्षा यासैं योगेन्द्र प्रधान, मथुरा सायमि, पुष्प चित्रकार, नर्मदेश्वर प्रधान व लक्ष्मण राजवंशी नुग: खँ तयादीगु ख: । पलिस्थाया दांभरिं तेजनारायण मानन्धरं सुभाय देछाना दिल् । सभा नाथो डा. पुष्पराज राजकर्णिकारं नुग: खँ तसैं सभा व्वाचायेका दीगु ख: ।

मोहनीया भवलय यलय गं प्याखं

यलया नक:बहि त्वालय नलास्वने पारुनिसैं मोहनीया कूछि भवय खुन्हु तक अष्टमातृकाया प्याखं अर्थात गण प्याखं क्यनेगु याना वयाचंगु दु । थ्व हे भवलय थुगुसी नं गं प्याखं क्यनेगु ज्या न्ह्या:गु दु । नेपाल सम्वत ७ सय ८४ सालय तत्कालिन जुजु श्री निवास मल्लया इलनिसैं थुगु कथंया प्याखं क्यनेगु शुरु जूगु ख: धाइ । मल्लकालं निसैं न्ह्या:गु गं प्याखं अथवा अष्टमातृका नाच न्हापा यलया स्वंगु थाय बुवहाल, ओकवहाल व नक:बहिलीं पालंपा: न्ह्याकेगु याना वयाचंगु ख:सा २०२४ सालनिसैं धा:सा थीथी करणं याना उगु प्याखं नक:बहि त्वालय जक न्ह्याका वयाचंगु दु ।

थुगु प्याखंनय शाक्य व बज्राचार्य कुलया कायमस्त जक प्याखंयाद्य: जुइ खनीगु परम्परा दु । उगु प्याखं भिन्हु तक जुइ । गं प्याखंनय मुक्कंयाना भिन्स्वम्ह द्य:पिं प्याखं हुलिगु ख: । थुगु प्याखंनय सिंगीनी, वयालिपा भैरव, गणेश, कुमार, ब्रम्हायनी, कुमारी, विष्णुदेवी, बाराही, इन्द्रायणी, चामुन्दा, महालक्ष्मी व दक्कलेलिपा ब्यांगीनी याना भिन्स्वम्ह द्य:पिं दुगुलिं थुगु प्याखंयात गं प्याखं नं धायेगु याना वयाचंगु दु । गं धइगु गण ख: । अष्टमातृका नापं भैरव, गणेश, सिंधिनी व व्यांगिनी याना भिन्स्वम्ह दत कि हे उकियात गं प्याखं धाइगु ख: ।

नलास्वने पारु कुन्हु सुथय नक:बहि त्वाया नास:द्य:थाय वलि पुजायाना प्याखं न्ह्या:गु ख: । उखुन्हु देव गणपिन्सं प्रसाद ग्रहणया रुपय भवय नइगु ख:सा बहनी सरकारी पुजा याइगु ख: । पुजा लिपा द्य:पिं प्याखं ल्हुन्हु मंगलबजा:या मूचुकय वनीगु ख:सा अन नं दरवारपाखें पुजायाना लसकुस याइगु चलन दु । पारुनिसैं न्ह्यान्हु तक न्हियांनित्थं मंगलबजा:या मूचुकय वनां द्य:पिं प्याखं हुलिगु ख:सा वयालिपा प्यन्हु मंगलबजा:या काति दबुलिइ प्याखं क्यनीगु ख: । अथेहे सप्तमि अर्थात फूलपाती खुन्हु व चालं खुन्हु मंगलबजा:या मू चूकय प्याखं हुलिगु ख: । गं प्याखंया लिपांगु दिं एकादशी खुन्हु धा:सा नक:बही त्वा:या दबलिइ वेलख: प्याखं हुलिगु ख: । थुगु दिं खुन्हु दक्कव:पिं पालंपा प्याखं हुलिगु ख: ।

नेवा:तयगु मौलिक दर्शन संघर्षवादी सिद्धान्त

दुथ्या:गु मोहनी नख:या लसताय सकल

नेपा:मिपिन्त भित्तुना देछयाचवना ।

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३
फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७
ई-मेल :
jwojalapaweb@gmail.com

जनसेवाय् इलेक्ट्रीकल प्रदर्शनी

प्रदर्शनी जनसेवा उच्च मा.वि.या प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनं सकसितं लसकुस यासैं प्रदर्शनीया बारे ध्वाथुइका दीगु खः ।

प्रदर्शनीया उद्घाटन यासैं मूपाहाँ रिजालं थौकन्हेया ई प्रविधिया ई खः ।

जनसेवां प्राविधिक शिक्षाय् वः बियाः इलेक्ट्रीकल इन्जिनियर तयार याःगुलिं सुभाय नं बियादिल ।

विद्यार्थीतसैं नीगुलिं मयाक स्तल दयेका थःपिनिगु शीप क्यंगु खः । उगु प्रदर्शनी यक्व विद्यार्थीतसैं स्वःगु नं खः ।

असोज १३ गते डिएसपि डा. मेखवहादुर खत्रीया मूपाहाँसुइ उगु विद्यालयया हाउस ब्यापी विद्यार्थीपिनिगु मार्च पास प्रतियोगिता नं क्यंगु खः ।

उगु प्रतियोगिताय रेड हाउस न्हाप, यल्लो हाउस ल्यू व ब्लू हाउस ल्यूयां ल्यू जूगु खः ।

ज्वलपा वा:पौ /

किपूभेगया दकलय् पुलांगु स्कूल जनसेवा उच्च मा.वि. काठमाडौं जिल्लाया छगूयां छगू जक इलेक्ट्रीकल इन्जिनियरिंग व्चकीगु स्कूल खः ।

कक्षा ९ निसैं कक्षा १२ तक व्चकीगु उगु स्कूलया विद्यार्थीतसैं थःपिन्सं सयेकागु व दयेकागु ज्याया प्राविधिक प्रदर्शनी वंगु असोज १२ गते स्कूलया हलय् क्यनेगु ज्या यात ।

उगु प्रदर्शनीया मूपाहाँ की.न.पा.या कार्यकारी अधिकृत उद्धव प्रसाद रिजाल, विशेष पाहाँ डिएसपि डा. मेखवहादुर खत्री, की.न.पा.या लेखा अधिकृत सानुबाबु परियार अले की.न.पा.या शिक्षा समितिया संयोजक शम्भुराम महर्जन नं भायादीगु खः ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो माधवलाल महर्जनया नायोसुइ जूगु उगु

निक्वःगु कीर्तिपुर औद्योगिक, सांस्कृतिक, पर्यटन तथा व्यापार मेला न्ह्यानाच्चन

ज्वलपा वा:पौ /

नयाँबजार क्लब किपू व औद्योगिक शान्ति नेपाल संस्थाया मंकाः ग्वसालय किपूया सामुदायिक खेलकुद मैदान नयाँबजारय् निक्वःगु कीर्तिपुर औद्योगिक, सांस्कृतिक, पर्यटन व व्यापार मेला वंगु असोज १३ गतेनिसैं न्ह्याःगु दु । नयाँबजार क्लबया नायो ईश्वरमुनि बज्राचार्यया सभानायोसुइ न्ह्याःगु उगु उद्घाटन ज्याभवःया मूपाहाँ काठमाडौं क्षेत्र नं.१०या सांसद राजेन्द्र कुमार के.सी. त्वारवालय् मत च्याका उलेज्या यानादीगु खः । औद्योगिक शान्ति नेपालया कोषाध्यक्ष प्रितम मल्ल नं लसकुस न्वचु बियादीगु खःसा अध्यक्ष संदिप महतों सुभाय न्वचु बियादीगु खः ।

नेपाली कांग्रेस काठमाडौं जिल्ला सचिव व नयाँबजारया दुजः राजकुमार नकर्मि नुगः खँ तयादीगु खः । मूपाहाँ राजेन्द्र कुमार के.सी. ऐतिहासिक नगरी किपूया पर्यटन व सांस्कृतिक लगा च्वन्त्याकेत थ्व मेलां ग्वाहालि याइगु आशा प्वकाःदिल । उगु उलेज्या ज्याभवलय् नांजाःमह गायिका कोमल वली नापं मेमेपिं गायिका व कलाकारपिन्सं म्येहालाः प्याखँ ल्हुया थःथःगु प्रतिभा न्ह्यब्वयादीगु खः । थुगु मेला असोज २३ गते तक चलय् जुइगु मेला आयोजक नयाँबजार क्लबया नायो ईश्वरमुनी बज्राचार्य कनादिल ।

सामुदायिक सेवा केन्द्रं सुचुपिचु व भिन्तुना कालबिल यात

ज्वलपा वा:पौ /

मोहनी नखःया लसताय् यक्व हे खलः पुचःतपाखें भिन्तुना कालबिल यायेगु नापं थीथी कथंया ज्याभवः याना वयाच्चंगु दु । मोहनी नखःया लसताय् भिन्तुना कालबिल जक मखु समाजय् सिचुपिचु यायेगु ज्या तक याःगु दु ।

किपूया स्वंगु सामुदायिक सेवा केन्द्रत जानाः मंकाः कथं किपूया बाघभैरव लागा सुचुपिचु याना लायकुली भिन्तुना कालबिल याःगु खः ।

सामुदायिक सेवा केन्द्र किपू, सामुदायिक सेवा केन्द्र ट्याङ्गलाफाँट व सामुदायिक सेवा केन्द्र कुलेश्वर नापं मिसा पुचः, सुरक्षाकर्मित जाना बाघभैरव परिसरय् सुचुपिचु यात ।

की.न.पा. वडा नं.१ या परिसरय् छगू समारोह यानाः भिन्तुना कालबिल यात ।

त्रि.वि.या पुलांम्ह उपकुलपति डा.हिराबहादुर महर्जनया मूपाहाँसुइ जूगु उगु ज्याभवलय् डि.आई.जि. मिन वहादुर लामा, डि.एस.पि डा.मेखवहादुर खत्री, ने.म.कि.पा.या नेता नारायण महर्जन, की.न.पा.या वरिष्ठ लेखा अधिकृत सानुबाबु परियार नं नुगः खँ तयादीगु खः ।

सामुदायिक सेवा केन्द्र किपूया नायो रविन्द्रबहादुर प्रधानया नायोसुइ जूगु उगु ज्याभवः छ्यान्जे विविशा शाक्यं न्ह्याका दीगु खः ।

लसकुस न्वचु दांभरिं नन्दकुमारी महर्जनं बियादीगु खः ।

सफू दइगु थाय् १) खपया च्याम्हसिंहया स्टेशनरी पसः (श्याम सुन्दरया पसः), २) खप कमल विनायकया स्टेशनरी पसः, ३) किपूया सतःक्वया स्टेशनरी पसः, ४) किपूया देय् पुगूया बाघभैरव स्टेशनरी पसः, ५) किपूया पांगा दोवाटोया किपू बूक प्वाइट, ६) यैया भोताहिनि नातिवज्रया पसः,

७) यैया कुलाभुलिइ च्वंगु मंकाः धुकू पसः,

८) यल, यल ध्वाखा अर्जुन स्टेशनरी पसः,

९) स्वापू नितिं मेमेगु फोन नम्बरः ४३३४०१३, ९८४१७५२५८३, ९८४६०४६१२३९

किपूया गथु प्याखं (गं मखाःगु प्याखं)

सफू बजारय् पिदने धुकूगु दु थःगु प्रति सुरक्षित यानादिसँ

सफुतिइ दुने

१) गथु समुदायया इतिहासनिसें वर्तमान तक

२) गथु प्याखनय् दुध्यानाच्चंगु तान्त्रिक व बैदिक दर्शन

३) नासः बःयात किसिलिं छाया तइगु खः ?

४) किपूया गथु प्याखनय् दुध्यानाच्चंगु थीथी पक्ष

५) गथु प्याखंया थीथी नां

६) किपूया ख्वाःपाः प्याखं मध्ये गथु प्याखं नापं मेमेगु

मू

सच्छि तका जक (१००/-)

भितुना ! भितुना !! भितुना !!!

देय्‌न्यंकं नापं देशं पिने वनाच्चनादीपिं फुक्क
नेपा:मिपिनिगु त:जिगु दशै मोहनी नख:या लसताय्
सकलसिगु सुस्वास्थ, दीर्घायु व ज्या सुथां लायेमा:,
जीवनय् वइगु पंग:यात चीका: वने फयेमा नापं
मुलुकय् न्हूगु संविधान कार्यान्वयन याना देय्
विकास समृद्धिया लँपुइ वने फयेमा: धका: भितुना
देछ्छयाच्चना ।

राजेन्द्र कुमार के.सी

सांसद्

काठमाण्डौ जिल्ला निर्वाचन क्षेत्र नं. १०

मोहनीया इलय् जात्रा याइगु वस्ती खना

श्रीकृष्ण महर्जन

तःगुथिपाखें खना देगः अर्थात सिकालीया देगलय् अले सलां गुथि व जः गुथिपाखें थःगु गुथिया थकालीया छेंय् अथे भेलु थुइगु अर्थात क्वंघः स्थापन याइगु खः। क्वंघः स्थापना याइगु धइगु वास्तवय् भेलु थुइगु अर्थात थ्व थुइगु खः। अथे हे पंचमी खुन्हु मूल जात्रा याइगु चलन दु। सिकाली देगय् च्वंगु मूर्ति लिकया दःखतय् तइ। अले पूजा आजा यायेगु ज्या जुइ। अनं लिपा खनाया दःप्याखं क्यनीपिं पीखुम्हेसिया गुथि अर्थात रुद्रायणी गुथिपाखें नं पुजा याइ। पुजा क्वचाये धुंकाः भव्य नेगु याइसा चान्हय् जुइवं दःखः कुरियव बाजा गाजा थाना जात्रा याइगु खः। उगु इलय् स्वंगू हे गुथिपाखें थापं याःगु भेलुदः कथं स्वंगः स्वंगः भेलु हया नं जात्रा याइगु खः। अले चान्हय् हे भेलु दः नापं दःखः तर्क कुरिया सिकाली खलय् यंकीगु खः। अन होम नं याइ। होमया इलय् स्वंगू हे गुथिपाखें छम्ह छम्ह दुगु तर्क बलि बिइगु याइ। उगु इलय् खनया मूल प्याखं कथं नालातःगु दःप्याखं तर्क लहुइकेगु ज्या याइ। भिंप्प्यम्ह दःपिं सत्य कुमार, हनुमान, गणेश, कुमार, रुद्रायणी, कुमारी,

ब्रम्हायणी, विष्णुवी, इन्द्रायणी, बराही, काली, महालक्ष्मी व महाद्यःया खाःपाः पुया प्याखं लहुइ।

उगु हे इलय् सिकाली खलय् दः ल्हवंब्बाकेगु धकाः तितिं न्हुइकेगु तर्क याइ। अथे हे अन स्वंगू हे गुथिपाखें विलभद्र महाकालयात तर्क प्याखं लहुइकेगु ज्या याइ। चान्हय् प्याखं लहुइकेगु नापं भव्य नयेगु ज्या सिकाली खलय् याइगु खःसा अनं लिपा खष्ट खुन्हु सुथय् फुक्कं दः नापं दःखः व भैलः दः तर्क वस्तीइ हयेगु याइ। वस्तीइ नं प्याखं लहुइकेगु निसं जात्रा यायेगु तर्क याइ। वस्तीइ नं दःल्हवंब्बाकेगु ज्या जुइ। उगु हे कथं सप्तमी कुन्हु रुद्रायणी गुथिपाखें च्वय्लाछिं

क्वय्लाछिं तर्क दःप्याखं लहुइका यंकी। अले क्वय्लाछिया दबुलिइ न्हिच्छि धाइथें प्याखं लहुइकेगु ज्या याइ। अले अष्टमी कुन्हु दःखः जात्रा याना दक्ले लिपा च्वय्लाछिया रुद्रायणीया देगलय् दः स्थापना याना क्वचायेकी। नवःमि कुन्हु थःगु छेंय् नं दःयात पुजा वनी। अथे पुजा वने न्हयः थःगु छेंय् दुगु कापः थायेगु तान अर्थात तांगा पुजा यायेगु अले मोहनी सिन्हः फवयेगु तर्क याइ। दक्ले लिपा नवःमि कुन्हु पुजा क्वचायेका मोहनी भव्य धकाः भव्य नयाः जात्रा नापं मोहनी नखः क्वचायेकेगु खनया नेवाःतय्सं याना वयाच्वंगु दु।

खनया मोहनी नखः नापया स्वापू

मोहनीया इलय् खनाय् जात्रा जुइगु जुया गुलिं गुलिसिनं खनाय् मोहनी नखः मद्दु धकाः धायेगु याना वयाच्वंगु खः। वास्तवय् जात्रा नापं थौकन्हय् खनाय् च्वपिन्सं हनाच्वंगु संस्कृतियात स्वल धाःसा थौकन्हय् तर्क नं मोहनी नखःया इलय् दःखः जात्रा अले खाःपाः जात्रा दुसा अथे हे थापं यायेगु कूछि भव्य नयेगु चलन धाःसा अवश्य नं मद्दु। खनाय् च्वपिं सुनां नं नःलेस्वां पिइगु ज्या याइमखु। नःलेस्वां पिइगु ज्या मयाइगु जुया हे मोहनी नखः मद्दु धकाः धायेगु याना वयाच्वंगु खः। खनाया नेवाःतय्सं नवःमि अर्थात स्याक्वःत्याक्व खुन्हु बुज्याया नितिं छयलीगु समान व ल्वाभःयात पुजा याइगु चलन मद्दु। अले अष्टमी खुन्हु नं थापं याइगु चलन मद्दु। नवःमि खुन्हु कापः थाइगु तान अर्थात तांगा धाःसा पुजा याना वयाच्वंगु दु। अले मोहनी सिन्हः फवया मोहनी सिन्हः तिनाः मूल रूपं रुद्रायणी अर्थात सिकाली दःयाथाय् पूजा यावनीगु चलन दु। अले नवःमि खुन्हु मोहनी भव्य नइगु चलन दु। थुगु त्याखं स्वयेगु खःसा खनाय् मोहनी नखः मद्दु धकाः धायेफइगु अवस्था धाःसा मद्दु। वरु मोहनीया इलय् थापं यायेगु नःलेस्वां पिइगु चलन धाःसा मद्दु। उकिं खनया नेवाःतय्सं मोहनीया इलय् थःगु हे कथं नखः नापं जात्रा हनाच्वंगु दु धकाः धायेफइगु अवस्था दु।

सापारु कुन्हु थापां याइगु चलन खनाया नेवाःतय्सं दैय् दसं सायाः अर्थात सापारु खुन्हु थःपिनिगु जीवनय् प्रयोग जुइगु फुक्क कथंया ज्याभःनिसं ल्वाभः तर्क थापं याइगु चलन दु। न्हापा न्हापा खनाया नेवाःतय् बूँसिबें अप्वः बाली दुगु खः धाइ। अले बालीइ पिइगु वायात वला पिइगु धाइ। अथे वला लइगु धइगु सापारु लिपा खः। उकिं हे बूँज्या नाप स्वापू दुगु कथंया ज्याभःनिसं ल्वाभः तर्क सापारु कुन्हु पूजा याइगु चलन खः। अले वला लइगु खः। अथे हे मेमेथाय् च्वपिं अप्वः याना नेवाःतय्सं मोहनी धुंकाः जक वा लइगु खः। अले मोहनीया इलय् वा लःवनेगु नितिं माःगु फुक्क कथंया समान थापं याइगु खः अष्टमी कुन्हु। अले मोहनी नखः धुसांनिसं हे वा लयेगु सुरु याइगु खः। थुगु त्याखं स्वयेगु भव्यलय् थापं याइगु धइगु बुँज्याया नितिं माःगु कथं सामान तयार यायेगु कथंया नखःया रुपय् कयातःगु खः धकाः धायेफइगु अवस्था दु। थुगु कथं खनया नेवाःतय्सं मोहनीया इलय् थापं मयाइगु अले थःगु हे स्थानीय दःया जात्रानिसं प्याखं क्यनेगु याना वयाच्वंगु धइगु अनया विशेषता जुयाच्वंगु दु धाःसां छुं पाइमखु।

दशैं व मोहनि नखःया दथुइ पाःगु खं

थौकन्हय् नेवाःतय्सं तर्क मोहनि नखःयात दशैं धकाः धायेगु याना हःगु दु। थयेक स्वयेबलय् मोहनि नखः व दशैं व थें हे च्वंगुलिं जुइ सायद् अथे धयाच्वंगु। मोहनि नखःयात दशैं धाःगुया मूल कारण धइगु मोहनि नखः व दशैं व हे इलय् लाइगुलिं जुइमाः। अले राज्य नं न्हापानिसं हे नखः चखःत मध्ये दक्ले तःधंगु नखःया रुपय् दशैं धकाः यक्व विदा विया राष्ट्रिय नखःया रुपय् हनाच्वंगुलिं खः धायेछिं। वास्तवय् दशैं धइगु हिन्दू धर्मनाप स्वापू दुगु अले न्हापा हिन्दू अधिराज्य जूगुलिं राज्य उगु हे कथं मान्यता बियातःगुलिं नेवाः समाज दुने नं दशैं खँव भन भन ल्वकःत्वाना वंगु खयेमाः। अभि हिन्दू धर्मया दर्शन कथं थसिबें थकालिपिं अर्थात आर्शिवाद काये बहःपिंपाखें आर्शिवाद कया ध्यवा काये खनीगु जुया हे जुइ नेवाः मस्तयगु म्हुतिइ मोहनि नखःबिसं अप्वः दशैं खँवः अप्वः वल। अले नेवाःतय्गु छेंय् छेंय् तर्क दशैंया सिन्हः तिउ वनेगु धकाः थःलापिं मस्त वयेगु यानाच्वंगु दु। थःभिनामस्तनिसं थःथितिपिनि मस्त तर्क वया दशैंया सिन्हः तिइत वइगु जुयावल। मस्तय्सं सिन्हः तिइत वइगु इलय् सिन्हः मतिकूसां ज्यामछिनिगु अले खय्तय् थें हे ध्यवा नं बिइगु यानाहल। उकिं हे जुइ सायद् मोहनि नखः व दशैं वथें वथें हे जुयावंगु दु नेवाः समाजय्।

दशैंया अर्थ

दशैं धाइगु पुराणया आधारय् ब्वलनाच्वंगु संस्कृति खः। पुरानय् दुगु किंवदन्ती कथं महिसासुर दैत्ययात भगवती स्याःगु दिं नवःमि

धाइ। अले उकिया उपलक्ष्यय् कन्हय् खुन्हु उत्सवया रुपय् हंगु नखः खः विजया दशमी। अले अथे दैत्ययात सिधयेकूगु दिं जुया विजय उत्सवया रुपय् विजया दशमी नखः हिन्दूतय्सं हना वयाच्वंगु खने दु। पुरानया आधारय् तसकं बांलाःगु दिं जुया उखन्हु थःसिबें थकालिपिं व हनेमाःपिंपाखें सिन्हः तिइगु चलन न्ह्याकाच्वंगु खः। दशैंया इलय् तिइगु सिन्हः ह्याउँगु सिन्हः खः। अले मेगु इलय् ला हे मनःसां दशैंया इलय् ला नयेमाः धकाः विशेष याना खय्तय्सं ला नयेगु यानाच्वंगु खने दु। थ्व छगू कथं दःवादी सिद्धान्त कथं हनाच्वंगु नखः खः दशैं। आर्शिवाद कायेगु अले भगवतीयात पूजा यायेगु कथं हनाच्वंगु नखः जुया छगू कथं विजया दशमी धइगु आदर्शवादी दर्शनया आधारय् हनाच्वंगु नखः धकाः धायेछिं।

मोहनि नखःया अर्थ

मोहनि नखः धइगु नेवाःतय्गु बुँज्या नाप स्वापू दुगु नखः खः। बुँइ वा लयेगु नितिं तयारी अवस्थाय् हनीगु नखः खः। थःपिनिगु जीवनय् दिच्छियं नयेमाःगु वा दुकायेत माःगु कथंया समानत तयारी अवस्थाय् तयेगु कथंया नखः खः। अस्तामि खुन्हुयात नेवाःतय्सं कूछि भव्य धकाः भव्य नइ। वास्तवय् कूछि भव्य धइगु कूलाछि खः। कूला सकल मन्तयूत कूलछि धाइगु खः। अले बुँइ वा लयेगु नितिं माःगु कथंया फुक्क सामान थापना याना कूलापिं सकलें च्वना भव्य नया सहलह ब्याकेगु भव्य धइगु हे कूछि भव्य खः। कूछि भव्यया अर्थ मथुया नेवाःतय्सं निमना/निमना बजि दाना भव्य नयेगु तर्क यानाच्वंगु दु। अथे कूछि भव्यया कन्हय् खुन्हु नवमियात स्याक्वत्याक्व धाइ। वस्तवय् नवःमि खुन्हु समे छाया थःपिनिगु बुँज्याय् छयलीगु समानयात पूजा याइगु खः। समे छाइगु धइगु पञ्चतत्व छाइगु खः। पञ्चतत्व धइगु जीवया प्रतिक खः। अले जीवया प्रतिक जूगुलिं मन्तयूसं जीव बलि तर्क बिइगु याना वयाच्वंगु दु।

अथे पूजा याइगु इलय् च्याःगु मतयात सलिंचां त्वःपुया तइगु। व हे सलिंचाय् हाखः किनाच्वनी। अथे हाखः किनाच्वंगुयात हे मोहनि सिन्हः धाइगु खः। मोहनि सिन्हः तिइगु खः। मोहनि सिन्हः धइगु छगू कथं शक्तिया प्रतिक कथं नालातःगु दु। छुं नं कथंया ततःधंगु ज्या याये मालकी तिइगु सिन्हः धइगु मोहनि सिन्हः खः। गुलिसिनं मोहनि सिन्हः नवःमि खुन्हु हे तिइगु यानाच्वंगु दुसा गुलिसिनं दशमी अर्थात चालं खुन्हु तिइगु याना वयाच्वंगु दु। चालं धइगु चालन खः। चालन धइगु

चले यायेगु खः। उकिं चालं धइगु समानत चलेयायेगुया अर्थय् दु। चालंखुन्हुनिसं हे नेवाःतय्सं अस्तामि खुन्हु थापं याःगु समानयात छयलेगु अर्थात प्रयोग यायेगु शुरु याइ। अले चालंखुन्हुनिसं हे बुँइ वा लायेगु ज्या न्ह्याकेगु तर्क याइ। थ्व हे भव्यलय् आगं दुपिन्सं आगमं पायो तर्क पिकाइ। उकिया अर्थ नं थःपिनिगु ल्वाभः तर्क ज्वना मन्तु हे दिगिदिगि खाना पिहां वइगु खः। उकिया अर्थ नं प्रयोग यायेगु हे खः। थौकन्हय् तर्क दाफा गुथि वा छुं नं कथंया गुथिइ अस्तामि खुन्हु थापं याना चालं खुन्हु प्रयोग यायेगु कथं सांस्कृतिक बाजं थायेगु नापं पुइगु तर्क याइ।

उकिं नेवाःतय्सं हना वयाच्वंगु मोहनि नखः धइगु बुँज्या नापं जीवनय् प्रयोग याइगु समान तयारी अवस्थाय् तयेगु व छयलेगु नाप स्वापू दयाच्वंगु दु। अथे जुया हिन्दू धर्मया दर्शन नापं गुरु नं त्याखं मोहनि नखः ज्वःमल। तर थौकन्हय् धाःसा दशैं नाप स्वाका थःपिनिगु समानयात थापं यायेगुसिबें अप्वः भगवतीया किपाः वा मूर्ति तया तर्क नेवाःतय्सं पूजा यानाच्वंगु दु। संघर्षवादी सिद्धान्तयात ज्वनाच्वंगु नेवाः संस्कृतिया दर्शनय् तर्क आदर्शवादी अर्थात दःवादी सिद्धान्तयात स्वाका यंकाच्वंगु दु। थ्व इलय् नेवाःतय्सं मोहनि नखः व दशैंया दथुइ पानाच्वंगु खँयात बालाक्क थुइका हने मफत धाःसा कन्हय् वया मोहनि नखः धइगु व दशैं धइगु व हे धकाः तायेकेफु। उकिं नेवाः संस्कृति हना गौरव तायेकेगु अले नेवाः संस्कृति हे नेवाः म्हसीका खः धकाः तायेका वयाच्वपिं नेवाःतय्सं बिचाः यायेमाःगु अवस्था दु धाःसां छुं पाइमखु

साहित्य चिनाखँ महिमा मां अबुया

नाति महर्जन
द्यःचपा, पाँगा

नाति महर्जन
द्यःचपा, पाँगा

मनय् मन्त्यक दुख पचिना
काय म्हाय् लुमका ख्याचवना
धेबाया लोभं काय म्हाय् लंडन अमेरिका छोया
थःपिं छै मृत्यु वैगु लँ स्वयाचवन ॥
मनय् दुने दुःख कष्टया मिं ह्वाना: ह्वानां च्याका
थौतक ला जिमिसं सहयाना च्वना
काय म्हाय् लिहाँ वैगु लँ स्वस्व
मनू म्हासिक मिखा बुलुका च्वना ॥
असह्य दुःख पिडा सहयाना
ख्ववि त्वना न्हिला क्यनाच्वना
पासा भाइ वया हालखबर न्यनकि
थःगु भाग्ययात दोष बिया क्यना ॥
जिमित थथे सनेमफय्क वाना तइगु
सपनाय् हे जिमिसं गबलें मखना
सपनाय् हे मखंगु दुःख सिइ माल थौ
मस्यू गुगु जन्मे यानागु पापं याना ॥
न्याइथें वइगु थःगु हे किचलं
गबलें गबलें लितु लिला
उखें सालिला थुखें सालिला
ग्याका च्वनेमाल थौ
थःगु हे छेंया क्वथाय् च्वना ॥

दिन दशा धइगु न्ह्याबलें बांलाई धका:
च्वने मज्यू भीसं घमन्द याना
भाग्य हे फस्वया वनीगु वृद्ध अवस्थाय्
वनेफु थौ खँम्ह कन्हय् मखंक ॥

संपत्ति धइगु द्रं दःसां मगा:
च्वनेमते अप्कः लोभ याना
संपत्तिया लोभय् भुलय् जुया च्वनेमते
जिमिगु ख्वा: स्वये मखनि लोभ लालचं याना ॥

जिपिला गंगु सिमार्थें जुइधुकल पुता
थौ क्वदलिला कन्हे धाये मफु सुनां
वीत्यंगु सुर्छोथें ला खःनि जिमिगु जिन्दगी
घौ पलखं वनेफु सा: फुना ॥
छिंमि न्ह्योने च्वने दःसा जक जिपिं
निदं प्यदं म्वानाच्वनी तिनि
मखुसा छिमिगु चिन्तां याना: जिमित
याकनं हे चिताय् थ्यने यनि ॥

छिमिगु ख्वा: स्वयेत ल्यंका: तयागु
जिमिके खालि थ्व सास: छगु ल्यंदनि
लिवाका च्वनेमते पुता याकनं वा
मखुसा ख्वा:स्वये मखंक सास:

चःबुनावनी
विदेशय् जक गुलि च्वनाच्वनेगु
बुरा बुरी मांवौ छें वाना
थःगु देसय् वया पौरख क्यंवा
मां वौ परिवार सकलें नापं च्वना
सहारा मदय्क म्वाना: च्वनेमा:गु
थ्व जिन्दगी आ: छुयायेत जिमित
वृद्ध अवस्थाय् हे सहारा मदुपिं काय म्हाय्य
म्यवलय् मा:गु हे छु यायेत ॥

न्ह्याबलें मन स्वां ह्वयेका जुइगु

थ्व जगतयात भिंकेगु खःसा
सकसिनं उच्च बिचा: यायेमा:
थ्व नुगलनिसें मथूतले
जीवन सार्थक जुइमखु ॥

अनित्य थ्व संसारे जन्म जुया
दुःख सुख धनि गरिव स्वया
सा:गु मसा:गु भिंगु मभिंगु
ज्वना:वनेगु छुं हे मदु ॥

लोभ मोह त्याग मयायेकं
देसय् शान्ति वइमखु धका:
उपदेश बिया: उपकार यायेत
अग्रदूत जुया भा:म्ह नं दु ॥

सुखावति भुवनय् जन्म कायेत
थःगु कर्तव्य यायेमाल
मनू जुया: मनूतयत थुइका
जीवन सार्थक यायेमाल ॥

ज्ञान गुणया बाखँ न्यनां
सत्य व धर्मय् च्वने माल
थःगु मन थःम्ह क्वत्यला
भिंगु बांला:गु ज्या यायेमा ॥

कतः स्पेकेगु मतिं मतःसे
सकसिगु मन त्याकेगु स्वः
विश्वास थें तःधंगु छुं मदु
मभिंगु बिचा: त्वःता छ्व ॥

बुद्ध धर्म व संघय् वना
मुक्तिया लेंपु ज्वनेगु स्व
दान पुन्य सेवा याना
निर्वाणया ज्ञान कायेगु स्व ॥

कतःपिन्सं प्रशंसा यासा जक
थ्व भीगु मनय् स्वां ह्वइ
सुनां भीत कुंखिन धा:सा
इमिगु मन त्याकेगु स्व

—रमेश मान महर्जन—

मन नं छगू भोतमाली खः
का छर्वलिसे थहां वनी
ध्रुव सत्य व गुरुत्वाकर्षण
चाकःहिलकि कुहाँ वनि

पंचशीलया ज्ञान कया
ज्यान बचय् यायेगु स्वयेमाल
लुचातय्गु संगत मया:से
फयाफक्व ज्यायाना नयेमाल ॥

दुखं: जा:गु मन

मनय् दुने सुलुका तयागु
दुख: या खं छाया थें प्याहां वल

तर पासाभाई खं बले
पलख जुसां मन खुशी जुया विल

बगैचाय् वना स्वां खा: वना
स्वां नापं कँ: न थाना वल

आकाशय् तारा चम्के जुयां छुयाय्
पृथ्वी खिउँसे हे च्वना च्वन:

देशय् गणतन्त्र वलँ : छुयाय्
जनताया छेनेय् मुस्या सियाहल

म्वाय्गु गय याना धाय हे मफुत
जिन्दगीया बाँलागु लँ लुइके मफुत

व्यवस्थाया खिपतं चिनां हल
भन भन सने हे मफय्का विल

मनुया चोला बाँला धाई
मनु जुया म्वाय्ला भन थाकु

मायाय् दुने भगवान दु: धाई
भगवानया माया खँके मफुनी

मायाय् दुने चाकु:सवा दु धाई
क्वातुगु माया व्वलंके मफु

मन दुने स्वसा दुखै: दुख:
तनया दुने भन सुख: गन: मदु

मनया दुख: लोमंकेत
आनन्द जुइगु म्ये नं हाले मस:

कवि : राम महर्जन
की. न.पा. (१६, नगाउं

बिचा: हायेका

जन्म: ने. सं.
१०४१
वि.सं.१९७८

मदुम्ह दिलमाया डंगोल

मदुगु
ने.सं. ११३६
यंलागा द्वादशी

ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिया जीवका:छि जः
शंकर डंगोलया मां, जीवका:छि जःपिं अरुण डंगोल व
शागर डंगोलया अजि दिलमाया डंगोल वंगु असोज
११ गते १५ दँय् मदुगुलिं मदुम्हेसिया सुखावती
भुवनय् वास लायेम धका: कामना यासैं दुःखंक:पिं
सकल छेंजःपिन्सं मन चिइफयेमा धका: बिचा: हायेका

ज्यापु महागुथि किपू
नगर समिति

अशोक शोकिया सफू बिमोचन

शनिवा येंया पर्यटन बिकास
वोर्डय् अशोक शोकिं च्वयादिगु
मनको यात्रा (दर्शन शास्त्र) व
कलम यसरी चिप्लियो (चिना:खँ)
सफू बिमोचन या:गु दु ।

उगु ज्याभवलय् बरिष्ठ
चलचित्रकःमि नीर शाह,
गीतकार व गजलकार प्रा: डा
कृष्णहरि बराल नापं पूलाह
सचिव केशवराज राजभण्डारी

पाहाँकथं भायादिगु खः । उगु
ज्याभवलय् मोहनी नखःया
लसताय् भिन्तुना कालबिल
ज्याभवःनं जुगु खः । अथेहे
न्वःवानादिपिं सकस्या लेखक
शोकीया पितवगु सफूयात कया
भिन्तुनानं देछागु खः । थुगु
सफूया प्रकाशन धासा
मदनबहादुर डडगोलं यानादिगु
खः ।

अथेहे लेखक शोकिं थःयागु
आमन्त्रणयात स्वीकारयाना
वयादिपिं सकसित सूभाय् देछना
दिगु खः ।